

Renovar el pacte

Quan comencem a veure les costures del text, al cap de 23 anys, crec que és hora que reflexionem tots plegats sobre la necessitat de renovar el nostre pacte constitucional

JOAN-MARC MIRALLES | ACTUALITZADA EL 09/03/2016 23:30

Un cop més i ja en farà 23, aquest dilluns celebrarem l'aprovació de la nostra primera Constitució. Han estat 23 anys en els quals hem intentat construir al seu voltant un Estat modern, integrat en el seu món i en la seva època. Un Estat que respongués a les necessitats i a les exigències d'una societat en evolució i d'un món globalitzat. Crec que en molts aspectes aquesta primera constitució ha reeixit en els seus objectius i Andorra està molt lluny ara del que era fa més de dues dècades. L'evolució és innegable, però al cap de 23 anys, les mancances del marc constitucional també s'han anat fent paleses.

No entraré al detall en el fet que no s'han desenvolupat alguns dels aspectes de la Carta Magna que demanaven de marcs legislatius específics, com és el cas de molts dels punts del Títol II, del drets i de les llibertats. La manca d'una regulació del dret de vaga i dels convenis col·lectius, la manca evident de la llibertat sindical, i altres buits en la legislació laboral i social, converteixen molts dels punts d'aquest Títol II en paper mullat. D'aquests aspectes se n'ha parlat molt sovint en els darrers anys, i el problema no prové tant de la Constitució com de la falta de voluntat política de gairebé totes les majories que han governat d'ençà al 1993.

Darrerament també han sorgit aspectes més preocupants que toquen el moll de l'os de la nostra Constitució com pot ser la separació de poders i el rol que cadascú ha d'exercir dins d'un sistema que ha de tenir un equilibri entre les seves diverses parts. És constatable que aquests darrers anys hi ha una tendència creixent de l'Executiu per acaparar més i més poder, en detriment del legislatiu i del judicial, escapant gairebé als controls que s'han d'exercir per part dels uns i dels altres. És una deriva preocupant i que va en contra del bon funcionament d'un Estat democràtic modern en què hi ha d'haver un joc de pesos i contrapesos entre els diferents poders, amb l'afegit que tenim a Andorra una espècie de quart poder en la figura dels Coprínceps, en el qual la majoria actual de DA s'escuda quan li convé, i només quan li convé.

Finalment l'evolució pròpia de la societat ha fet que ens topéssim davant algun dels murs constitucionals actuals. En les passades eleccions, des de SDP ja vam plantejar la necessitat de reformar el sistema electoral i d'anar cap a un sistema més just de llista nacional única que permeti relacionar directament la representativitat amb el nombre de vots obtinguts, donant més pes a la població global per sobre de la del territori, introduint així més justícia en la representació de les minories. D'altres han anat més enllà i fins i tot proposen ampliar el dret de sufragi en el cas de les eleccions comunals als residents no nacionals.

Quan comencem a veure les costures del text, al cap de 23 anys, crec que és hora que reflexionem tots plegats sobre la necessitat de renovar el nostre pacte constitucional. Hauria de ser una reflexió àmplia, oberta a diversos estaments socials, però limitada en el temps i que permeti, abans de complir els seus 30 anys, actualitzar-la perquè segueixi sent el marc de convivència que la societat andorrana necessita en un món en constant i cada vegada més ràpida evolució. Iniciant aquest camí de renovació i millora, encararem el futur del nostre país amb moltes més garanties, donant l'oportunitat a tota una generació d'andorrans, nascuts en l'era constitucional, i plenament assentats dins de la vida política, econòmica i social, de dir un gran "Sí" com la gran majoria de nosaltres ho vam fer un 14 de març del 1993. I també permetent a aquells que li van dir "No" en el seu moment, que reflexionin sobre com la gaudeixen ara i repensin la seva decisió.